

Sluttrapport 2016

Bydelismødre

Fozia Hussain, Nisa Saeed

15.02.2017

SAMMENDRAG

Bakgrunn for prosjektet/Målsetting

Bydel Alna antar at det bor i underkant av 1400 hjemmeværende kvinner i bydelen. Bare en liten del av dem er registrert som arbeidsledige. Sysselsettingsstatistikken i bydelen viser store forskjeller i sysselsettingsgraden innad i innvandrerbefolkningen, og det er særlig deler av kvinnebefolkningen som er underrepresentert i arbeidslivet.

Bydelsmødre er opprinnelig et tysk konsept og startet opp i Berlin under navnet Stadtteilmutter i 2004. Tre år senere ble det hentet til Danmark, hvor det har blitt en stor suksess. Prosjektleder for Bydelsmødre tok etableringskurs, og fikk støtte hos ExtraStiftelsen via Redd Barna til å hente det danske Bydelsmødre-konseptet til Norge.

Bydelsmødres målsetting er å støtte andre kvinner i å oppdage og bruke egne ressurser. Dette styrker både kvinnene selv, deres barn og familier. På denne måten skapes det muligheter for en bedre framtid i Norge.

Antall personer i målgruppen nådd av prosjektet

360

Prosjektgjennomføring/Metode

Bydelsmødre hadde oppstart i januar 2016. Kort tid etter oppstart, ble en ressursgruppe opprettet. Denne besto av prosjektleder Nasreen Begum, Ellen Steen-Hansen fra Helseetaten i Oslo kommune og Mette Smestad fra Selvhjelp Norge.

I forbindelse med rekruttering av fremtidige bydelsmødre, ble det avholdt tre informasjonsmøter i 2016. Prosjektleder har et bredt flerkulturelt nettverk i bydel Alna, og rekrutterte dermed flere av kvinnene som tok grunnutdannelsen i 2016 gjennom dette. 18 kvinner fikk plass på Bydelmødrenes grunnutdanning etter å ha blitt kartlagt av prosjektleder. Kvinnene hadde bakgrunn fra 11 ulike land.

For å kunne igangsette grunnutdannelsen i bydel Alna, ble det etablert kontakt med aktuelle tjenesteområder i bydelen. Dermed fikk man kontakt med aktuelle forelesere for de ulike modulene. Grunnutdannelsen startet 23. mai 2016 og ble avsluttet 12. desember 2016 med overrekkelse av diplom på rådhuset fra Ordfører Marianne Borgen og Byråd Inga Marte Thorkildsen.

Grunnutdannelsen inneholdt totalt 16 moduler om temaer rundt helse, familie og samfunn, og ble tilpasset minoritetene i Alna i samarbeid med enheter i Bydel Alna og Ressurssenter for Migrasjonshelse.

Resultater og resultatvurdering

Prosjektet har oppnådd alle målene som ble satt for 2016, og Bydelsmødre har utviklet seg langt raskere enn forventet. Deltakelsen på informasjonsmøtene i forkant av grunnutdannelsen, viser også hvor stor interesse det var blant kvinnene for å være en del av prosjektet.

Hensikten med dette prosjektet var å utdanne kvinner slik at de gjennom sitt frivillige engasjement og ressurser kunne hjelpe andre kvinner. Dette formålet anses som oppnådd da bydelsmødrene allerede er i gang med å se på ulike former for etterutdanninger.

Flere av de 18 ferdigutdannede bydelsmødrene har valgt å videreføre sin kompetanse gjennom ulike tiltak. For eksempel sitter bydelsmødrene på Furuset bibliotek hver onsdag, for at kvinner enkelt kan oppsøke dem og få hjelp til ulike ting. Dette tiltaket bygger på at samtale er kjernen i Bydelsmødres metodearbeid.

Andre eksempler på tiltak er oppstart av treningsgrupper, møteplasser for isolerte og hjemmевærende minoritetskvinner på ulike steder i Alna.

Oppsummering/konklusjon/videre planer

Alt det overfor nevnte er et resultat av et integreringstiltak, som har vist seg å være sjeldent vellykket med tanke på hvor kort tid det har gått. Det er med andre ord et godt fotfeste i bydelen og et nytt prosjekt vil ha et helt annet utgangspunkt og enda bedre forutsetninger for å bli vellykket i 2017.

Arbeidet i 2017 vil ha to hovedområder:

- 1 Videreutvikle arbeidet med Bydelsmødre i bydel Alna
- 2 Tilpasse og videreutvikle grunnutdannelsen for etablering av Bydelsmødre-grupper i bydel Grorud og bydel Stovner.

FORORD

Bydelsmødre er frivillige kvinner som hjelper andre kvinner. De støtter hverandre på viktige livsområder som foreldreskap, arbeid og helse. Det styrker kvinnene selv og deres barn. Kunnskap og erfaring fra nøkkelpersoner i eget miljø, er det som viser seg å ha best effekt når det gjelder å forandre folks tenkemåte. I 2016 mottok Bydelsmødre midler fra ExtraStiftelsen til et pilotprosjekt i bydel Alna. Prosjektet innebar opplæring og tett kontakt med familier i et avgrenset nabolag der 10 mødre skulle bli aktive bydelsmødre. Prosjektet utviklet seg raskere enn forventet – og det endte med et prosjekt for 18 mødre med en grunnutdanning bestående av 16 moduler á 3.5 klokke time.

Prosjektet har hatt gode resultater og har fått godt fotfeste i bydelen. Ulike aktiviteter som for eksempel trening, bakegruppe, samtalegrupper m.m er allerede iverksatt i regi av Bydelsmødre.

INNHALDSFORTEGNELSE

SAMMENDRAG	II
-------------------------	-----------

FORORD.....	IV
--------------------	-----------

BAKGRUNN	0
-----------------------	----------

Hva er Bydelsmødre?	0
Verdier og formål	1
Målsetting	2
Målgruppe.....	2
Avgrensning.....	3

PROSJEKTGJENNOMFØRING	4
------------------------------------	----------

Etablering.....	4
Opprettelse av et styre for foreningen Bydelsmødre	5
Studietur til Bydelsmødrene i Danmark	5
Opprettelse av ressursgruppe	6
Bydelsmødrenes samhandling med Bydel Alna og Helseetaten	6
Viktige ressurser i prosjektet	8
Metode for rekruttering.....	9
Informasjonsmøter	9
Prosjektleders nettverk i løpet 20 år	10
Kartlegging av interesserte kvinner	10
Metode for gjennomføring.....	11
Forespørsel til tjenesteområder	11
Formøter med forelesere	11
Grunnutdanning	11

Diplomutdeling til bydelsmødrene	17
--	----

RESULTATER OG UTFORDRINGER 18

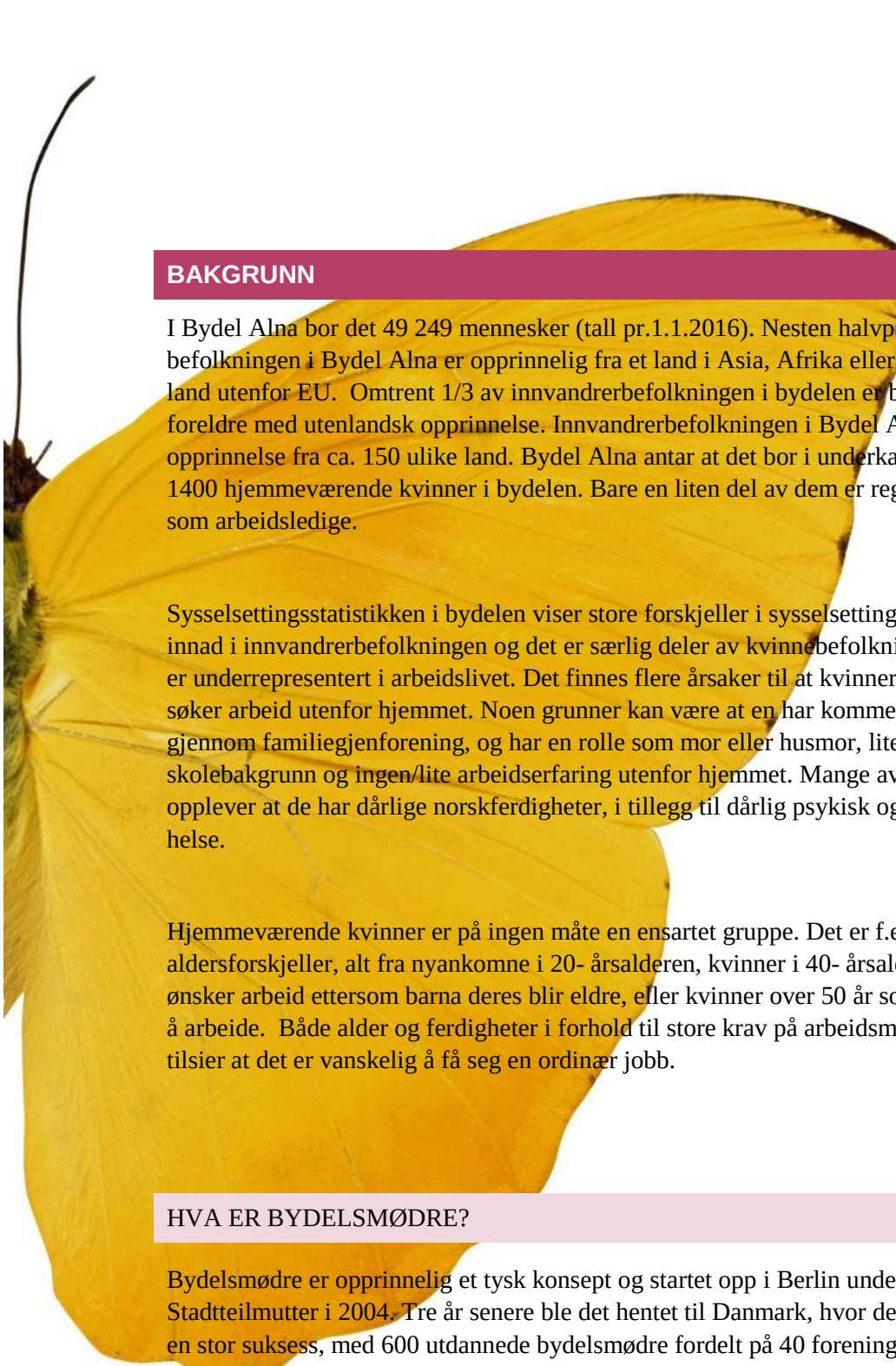
Selvgående bydelsmødre	20
Aktiviteter i regi av bydelsmødrene	20
Samarbeid i bydelen	21
Samarbeid med andre aktører	22
Innlegg på konferanser og møter	23
Artikler om Bydelsmødre	23

VEIEN VIDERE 24

Videreutvikle arbeidet med Bydelsmødre i bydel Alna	25
Tilpasse og videreutvikle grunnutdannelsen for etablering av Bydelsmødre-grupper i bydel Grorud og bydel Stovner.....	25
Interesse fra andre bydeler.....	26

VEDLEGG..... 27

BAKGRUNN

I Bydel Alna bor det 49 249 mennesker (tall pr.1.1.2016). Nesten halvparten av befolkningen i Bydel Alna er opprinnelig fra et land i Asia, Afrika eller andre land utenfor EU. Omtrent 1/3 av innvandrerbefolkningen i bydelen er barn av foreldre med utenlandsk opprinnelse. Innvandrerbefolkningen i Bydel Alna har opprinnelse fra ca. 150 ulike land. Bydel Alna antar at det bor i underkant av 1400 hjemmевærende kvinner i bydelen. Bare en liten del av dem er registrert som arbeidsledige.

Sysselsettingsstatistikken i bydelen viser store forskjeller i sysselsettingsgraden innad i innvandrerbefolkningen og det er særlig deler av kvinnbefolkningen som er underrepresentert i arbeidslivet. Det finnes flere årsaker til at kvinner ikke søker arbeid utenfor hjemmet. Noen grunner kan være at en har kommet til Norge gjennom familiegjennforening, og har en rolle som mor eller husmor, lite skolebakgrunn og ingen/lite arbeidserfaring utenfor hjemmet. Mange av dem opplever at de har dårlige norskerferdigheter, i tillegg til dårlig psykisk og fysisk helse.

Hjemmевærende kvinner er på ingen måte en ensartet gruppe. Det er f.eks. store aldersforskjeller, alt fra nyankomne i 20-årsalderen, kvinner i 40-årsalderen som ønsker arbeid ettersom barna deres blir eldre, eller kvinner over 50 år som ønsker å arbeide. Både alder og ferdigheter i forhold til store krav på arbeidsmarkedet, tilsier at det er vanskelig å få seg en ordinær jobb.

HVA ER BYDELSMØDRE?

Bydelsmødre er opprinnelig et tysk konsept og startet opp i Berlin under navnet Stadtteilmutter i 2004. Tre år senere ble det hentet til Danmark, hvor det har blitt en stor suksess, med 600 utdannede bydelsmødre fordelt på 40 foreninger over hele landet.

I bydel Alna var man på utkikk etter nye og gode modeller for å nå fram til bydelens hjemmевærende kvinner. En opplevde at det forelå et udekket behov i bydelen, og det var nødvendig med et supplement. Prosjektleder for Bydelsmødre tok etableringskurs, og fikk støtte hos ExtraStiftelsen via Redd Barna til å hente det danske Bydelsmødre-konseptet til Norge.

Frivillige organisasjoner mobiliserer ofte kvinner som allerede er på vei ut i arbeid eller utdanning, mens det er vanskeligere – også for frivillige

organisasjoner – å oppsøke kvinner de vanligvis ikke ser. Mange kvinner med etnisk minoritetsbakgrunn lever isolert fra det norske samfunnet og er marginaliserte. De mangler et sosialt nettverk og er ensomme. På grunn av manglende kunnskap om samfunnet får de ikke den hjelpen og støtten de har behov for. De kjenner heller ikke sine muligheter, rettigheter og plikter.

Bydelsmødre støtter andre kvinner i å oppdage og bruke egne ressurser. Dette styrker både kvinnene selv, deres barn og familier. På denne måten skapes det muligheter for en bedre framtid i Norge.

Mange av innvandrereforeldrene har lite utdanning fra hjemlandet, og veien til ordinært arbeid er lang, selv om mange av disse kvinnene har mye kunnskap og viktig erfaring. Å bli bydelsmor kunne være et første steg for kvalifisering til arbeidslivet, både for å lære bedre norsk og for å bli kjent med samfunnet. Arbeid for sosialhjelp er innført fra 01.01.15. På sikt kan vi se for oss et samarbeid med NAV for å rekruttere bydelsmødre, og også som mottaker av bistand fra bydelsmødrene. Også andre tjenester som helsestasjon, barnehage, skole og barnevern vil ha nytte av å samarbeide med bydelsmødrene.

VERDIER OG FORMÅL

Formålet med Bydelsmødreinnsatsen er å bringe håp og forandring i kvinners liv. Bydelsmødre gir kvinner informasjon og støtte som de trenger for å ta kontroll over eget liv og treffe de beslutninger, som oppleves som riktige for dem selv, familien og barna. Grunntanken i Bydelsmødrekonseptet, er at mødre på mange måter er nøkkelen til hele familiens sosiale og kulturelle integrasjonsprosess.

Bydelsmødre bygger på følgende verdier:

- *Anerkjennelse*
- *Respekt*
- *Tillit*
- *Likeverd*
- *Mangfold*

Hovedmålsetting med tiltaket var å bidra til bedre levekår blant innvandrerbefolkningen ved å fokusere på kvinnes tilpasningsevne, ferdigheter og kunnskap.

Dette ønskes oppnådd gjennom tre elementære metoder som står som grunnpilarer for Bydelsmødre; Samtale, brobygging og nettverk.

MÅLSETTING

Bydelsmødrene støtter andre kvinner i å oppdage og bruke egne ressurser. Dette styrker både kvinnene, deres barn og familier. På denne måten skapes det muligheter for en bedre framtid i Norge.

- Bydelsmødre er en forening som har til formål å bygge en bro mellom kvinnene og lokalsamfunnet ved å danne nettverk på tvers av det sivile samfunn, myndigheter og privat sektor.
- Bydelsmødre består av en gruppe med minoritetskvinner som blant annet har som mål å hjelpe andre kvinner til å styrke seg selv, sine barn og sine familier.

Overordnet målsetting vil bli nådd gjennom følgende to delmålsettinger:

- (i) Minoritetskvinner oppdager og bruker egne ressurser for å styrke seg selv, familien og lokalsamfunnet.
- (ii) Familier og lokalsamfunnet er godt rustet til å skape et oppvekstmiljø, som gjør barn og unge godt rustet til å klare seg i samfunnet.

MÅLGRUPPE

Bydelsmødrene selv

- *Dette er kvinner som i all hovedsak har minoritetsbakgrunn*
- *Isolerte kvinner med etnisk minoritetsbakgrunn*

Dette er kvinner som ikke er godt kjent med eller i særlig grad integrert i samfunnet de lever i.

Prosjektets direkte målgruppe i 2016 var kvinner som er bosatt i bydel Alna. Videre er målgruppene familiene til kvinnene, særlig barna antas å ville få positive effekter gjennom prosjektet.

Planen er å utvide med Bydelsmødregrupper for kvinner i henholdsvis bydel Stovner og bydel Grorud i 2017.

AVGRENSNING

Bydelsmødre i Norge har vært et pilotprosjekt som hadde bydel Alna som et utgangspunkt. En naturlig avgrensning har vært i form av geografisk avgrensning ved at kursdeltakere har tilhørt bydelen.

Bydelsmødre i Norge er en videreføring fra et konsept innhentet fra Danmark. Både modulene som dannet grunnlag for undervisningen samt øvrige metoder for gjennomføringen, følger dette Franchise konseptet.¹

I den opprinnelige prosjektplanen, så man for seg en forsiktig start med utdanning av 10 Bydelsmødre. Det var ikke lagt opp til en full Bydelsmødreutdanning på nivå med Danmark. Prosjektet ble imidlertid såpass vellykket allerede i startfasen at deltakerantallet ble økt til nesten det dobbelte. Det var mye engasjement blant kvinnegruppen i bydelen, og mange ønsket å benytte seg av dette unike tilbudet. Selv om det var et brennende engasjement blant kvinnene i bydelen, var det usikkert om hvorvidt deltakerne kom til å fullføre hele utdanningsplanen. Denne usikkerheten var enda en grunn til å øke antall deltakere slik at det skulle være en form for en sikkerhetsventil i tilfelle det skulle bli frafall underveis i kurset.

¹ <http://bydelsmor.dk/Om-Bydelsmoedrene/Konceptet-Bydelsmoedre>

PROSJEKTGJENNOMFØRING

ETABLERING

Bydelsmødre hadde oppstart i januar 2016. Prosjektleder Nasreen Begum kom raskt i gang med å etablere kontakt med aktører som kunne bidra i prosjektet, samt kvinner som ønsket å ta grunnutdannelsen for Bydelsmødre.

Nasreen Begum er piloten for «Bydelsmødre», og har arbeidet med å bygge nettverk i 20 år. Hun har hatt mange roller innenfor rekruttering og integrering, blant annet i Groruddalssatsingen. Nasreen har inngående kjennskap til kommunale tilbud som minoritetsbefolkningen kan benytte seg av, og har tillit blant grupper som kan være vanskelig å nå for majoritetssamfunnet. Hun sitter også i Bydelsutvalget i Bydel Alna.

Gjennom sin erfaring med minoritetskvinner, hadde Nasreen Begum dannet seg et bilde av hvordan hun ville hjelpe disse kvinnene. Hun ville nå ut til de isolerte hjemmeværende kvinnene og hjelpe dem ut som aktive deltakere i samfunnet. Det var først når hun kom i dialog med Områdeløft Lindeberg at hun fikk kjennskap til at det fantes et konsept med lignende formål i Danmark- et vellykket konsept. I samarbeid med Områdeløft Linderberg dro en engasjert gjeng med kvinner ned til Danmark for å bli kjent med strukturen for konseptet- og dette skulle danne grunnlag for et vellykket innovasjonsprosjekt i Norge.

OPPRETTELSE AV ET STYRE FOR FORENINGEN BYDELSMØDRE

Bydelsmødre ble registrert som forening i mai 2015, og utnevnte et styre for foreningen. Dette var viktig for å sikre at Bydelsmødre kunne drives etter egne prinsipper og være en selvstendig organisasjon, uavhengig av bydel/kommune. Styret i Bydelsmødre består av 10 kvinner, deriblant 5 bydelsmødre som deltok i grunnutdannelsen i 2016, 2 ungdommer fra Stolte Jenter, prosjektleder Nasreen Begum og en representant fra bydel Alna/Områdeløft Lindeberg.

STUDIETUR TIL BYDELSMØDRENE I DANMARK

Første prioritet i prosjektgjennomføringen var å få god innsikt i franchise-konseptet som er utviklet av Bydelsmødre i Danmark. Dette skulle gjøre det enkelt å arrangere det samme i Norge, og ikke minst nå ut til potensielle bydelsmødre med riktig informasjon.

I februar 2016 dro Bydelsmødre på studietur til Bydelsmødre i Danmark og fikk tillatelse til å ta i bruk franchise-konseptet de har utviklet. Her fikk Bydelsmødre informasjon om hvordan konseptet er utviklet mht. målgruppe, organisering, gjennomføring m.m. Dette var gode erfaringer som dannet grunnlaget for den videre planleggingen av prosjektet.

OPPRETTELSE AV RESSURSGRUPPE

Bydelsmødrene etablerte i mars 2016, en ressursgruppe bestående av Nasreen Begum, Ellen Steen-Hansen fra Helseetaten i Oslo kommune og Mette Smestad fra Selvhjelp Norge. Ressursgruppens oppgaver var å:

- Strukturere, planlegge og iverksette grunnutdannelsen
- Bidra til å sikre god prosess og høste erfaringer underveis
- Etablere samspill med fagfolk fra bydelen og Ressurssenter for migrasjonshelse

BYDELSMØDRENE SAMHANDLING MED BYDEL ALNA OG HELSEETATEN

Det er mange nasjonale og kommunale planverk som legger føringer for økt samhandling av den type som utøves gjennom samhandling mellom Bydelsmødre, Bydel Alna og Helseetaten. Det bidrar i forståelsen av etatens og bydelens mulighet til å gå inn i prosjektet. Det velges å trekke frem:

- Bydelen har i 2016 arbeidet med og vedtatt Strategisk plan 2017-2020 Bydel Alna². Planen har to hovedsatsingsområder: *1. Mestring og mobilisering. 2. Innovasjon*. Et samarbeid med Bydelsmødrene bidrar til gjennomføring av den strategiske planen.
- Nasjonal Strategi for frivillig arbeid på Helse- og omsorgsfeltet 2015- 2020³ skal bidra til inkluderende samfunn, rekruttere og beholde frivillige. Frivillig aktivitet er i seg selv helsefremmende, og er med på å motvirke ensomhet. Det skal også dannes grunnlag for samhandlingen mellom statlige og kommunale myndigheter og den frivillige aktiviteten på helse og omsorgsfeltet både nasjonalt og lokalt. I tillegg skal det danne grunnlag for lokale strategier for frivillighet.

Bydel Alna/ Områdeløft Lindeberg

Områdeløft Lindeberg ved Gunn Eikeseth Indrevær var motivator og pådriver for at Bydelsmødrene skulle starte opp i Bydel Alna. Områdeløft Lindeberg var godt engasjert i å arrangere festivaler m.m. i samarbeid med potensielle Bydelsmødre i forkant av prosjektstart i 2016.

² <https://www.oslo.kommune.no/politikk-og-administrasjon/bydeler/bydel-alna/politikk-i-bydel-alna/politiske-saker-i-bydel-alna/politiske-saker-2016/strategisk-plan-for-bydel-alna-2017-2020-article49828.html>

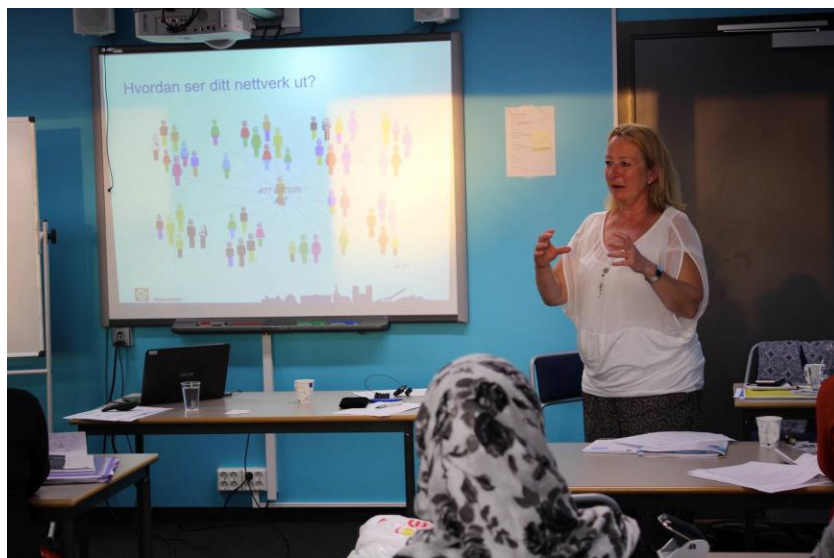
³ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ny-frivillighetsstrategi/id2429976/>

Videre var Områdeløft Lindeberg aktiv bidragsyter i planleggingen av tiltaket våren 2016, og deltok blant annet på studietur til Danmark for å bli bedre kjent med franchise-konseptet til Bydelsmødre. Leder ved Områdeløft Lindeberg har senere bidratt i prosjektet på mange forskjellige måter. På grunn av de tette båndene mellom Områdeløft Lindeberg og bydel Alna, fungerte hun også som et bindeledd mellom Bydelsmødre og Alna bydel.

Helseetaten

Dagens leder av Områdeløft Lindeberg i Bydel Alna, Gunn Eikeseth Indrevær, oppfordret Ellen Steen-Hansen i Helseetaten til å se om hun på noen måte kunne bidra inn i Bydelsmødrenes prosjekt. Idet Ellen gikk inn i Bydelsmødrenes ressursgruppe, ba hun sin leder om en slags fristilling. Hun gikk ut av boksen og begynte å jobbe i mellomrommet mellom Oslo kommune - med alle sine siloer - og Bydelsmødrene. Hun tok rollen som fasilitator for etablering av Bydelmødres grunnutdannelse. I tillegg bidro Ellen, der Nasreen og Ellen sammen så at det var behov, med struktur, organisering, brobygging og tilrettelegging av ulike aktiviteter.

Ellen har vist seg å være en god ressurs for Bydelsmødre i Alna, og i tilrettelegging for utvikling av Bydelsmødrene til andre bydeler i løpet av prosjektperioden.

Helseetaten ved seksjon for Psykisk helse og avhengighet har bidratt som sparringpartnere for Ellen hele veien. Seksjonen har også bidratt til å trekke inn Ressurssenter for migrasjonshelse, som bidrar i flere av modulene i Grunnopplæringen. Ressurssenteret bidrar dessuten med nye kontakter/nettverk for Bydelsmødrene. Helseetatens ICDP-koordinator er også en viktig samarbeidspartner.

Helseetaten, Seksjon Psykisk helse og avhengighet, har forankret sin rolle i prosjektet gjennom etatens eget tildelingsbrev og ulike nasjonale og kommunale planverk. Etatens medvirkning i prosjektet har vært med på å understøtte aktiviteter i henhold til Helseetatens tildelingsbrev for 2016 fra Byrådsavd. for Eldre, helse og sosiale tjenester. Her fremkommer det blant annet at etaten skal «Videreutvikle samarbeid og samhandling med bruker-, pårørende og frivillige organisasjoner, blant annet for å styrke innsatsen mot utenforskap og forebygge psykiske helseproblemer.»

Ordfører Marianne Borgen og Byråd Inga Marte Thorkildsen, viste interesse for Bydelsmødrene allerede i april 2016. Deres støtte har vært viktig for Helseetatens innsalg av Bydelsmødrene til de ulike tjenesteområdene i Bydel Alna.

VIKTIGE RESSURSER I PROSJEKTET

For å kunne lykkes med Bydelsmødre i Alna, var prosjektet avhengig av ulike former for kompetanse og nettverk, både i planleggingen og gjennomføringen av tiltaket.

Redd Barna

Da ideen om å starte Bydelsmødre i Norge skulle realiseres, tok Områdeløft Lindeberg kontakt med Stina for så å knytte direkte forbindelse mellom Nasreen kontakt med Stina Eit Hamberg fra Redd Barna for råd og veiledning for hvordan hun skulle gå frem. Redd barna var behjelpelige med å utvikle søknad for Bydelsmødre og sendte dette inn til ExtraStiftelsen på vegne av Bydelsmødrene. Også i tiden etter tilsagn på søknaden, har Redd barna vært viktig bidragsyter i gjennomføringsprosessen, samt utviklingen av Bydelsmødre. Med sin kompetanse og lange erfaring innen prosjekter rettet mot bekjempelse av barnefattigdom, har Redd Barna vært en sparringspartner og støttespiller for Bydelsmødre. Dette samarbeidet vil også være viktig for i videreutvikling av Bydelsmødre mht. organisering m.m.

Selvhjelp Norge

Mette Smestad fra Selvhjelp Norge satt i ressursgruppe for Bydelsmødre. Hennes bidrag i prosjektet har vært fundamentalt for gjennomføringen av grunnutdannelsen. Mette tilpasset Bydelsmødrenes interne moduler, også kalt «Bydelsmødrenes metoder», slik at de samsvarte med de utfordringene innvandrerkvinner møter i Norge. Dette skjedde i samråd med Nasreen Begum og Ellen Steen-Hansen. Mette var også veileder i Bydelsmødrenes interne moduler.

Bydelsmødrene i Danmark

Bydelsmødre fikk fri tilgang franchise-konseptet utviklet av Bydelsmødrene i Danmark. Dette har vært avgjørende for at arbeidet utviklet seg raskere enn forventet. Dokumentasjon og forskning fra Danmark har også hatt stor betydning for planlegging av tiltaket i bydel Alna. Bydelsmødrene i Danmark ved Chefkonsulent Mai-Britt Haugaard Jeppesen var en fantastisk mentor for Bydelsmødrene i Norge rundt etableringen i Alna bydel.

Det har vært tett kontakt underveis i både planleggingsfasen og i gjennomføringen av tiltaket. Kontinuerlig kontakt var også viktig for å forhindre betydelige endringer i konseptet. Det var nødvendig med noen tilpasninger i konseptet i forhold til behovene i Alna, men disse ble gjort i samråd med Bydelsmødrene i Danmark.

METODE FOR REKRUTTERING

INFORMASJONSMØTER

Prosjektleder startet forberedelser til prosjektet allerede i 2015. Første samling var 10. juni 2015 der 17 kvinner med bakgrunn fra fem ulike land deltok. Ressurspersoner ble samlet til et møte for å drøfte hvilke utfordringer de ser for fremtiden, både for seg selv og barna sine. Her drøftet de også hvordan de kan bidra med å gjøre at flere klarer seg bedre.

På dette informasjonsmøtet ble tanken om Bydelsmødrene introdusert. Noen av kvinnene var allerede introdusert for ordningen, og mange kvinner ble rekruttert for å delta i lokale arrangementer. Dette arbeidet ble gjort i samarbeid med Områdeløft Lindeberg.

Kvinnene var med på Furusetfestivalen og Lindebergfestivalen, og startet med styrketrening på Furuset.

I løpet av høsten 2015 arrangerte prosjektleder flere møter for å diskutere hvilke saker kvinnene selv ønsket å ha fokus på.

Etter tilsagn på søknad til ExtraStiftelsen, ga Bydelsmødrene våren 2016 informasjon til totalt 160 kvinner om Bydelsmødrenes arbeid og mulighet til å søke plass på Bydelsmødrenes utdanning.

Det ble arrangert tre informasjonsmøter våren 2016:

- Åpent møte på Furuset aktivitetssenter
- Åpent møte på Lindeberg
- Informasjon til deltakere på Kvalifiseringsprogram bydel Alna

PROSJEKTLEDERES NETTVERK I LØPET 20 ÅR

Prosjektleder Nasreen Begum har god kjennskap til bydelen, og har dermed et bredt flerkulturelt nettverk. Gjennom sitt eget nettverk rekrutterte hun flere av kvinnene som tok grunnutdannelsen i 2016. Dette var kvinner som har et stort nettverk i lokalområdet og viste stort engasjement for dette tiltaket.

Det var stor interesse for å delta, men på grunn av avgrensning mht. antall deltakere, var vi nødt til å opprette en venteliste.

Begrensingen i deltakerantallet henger sammen med erfaringene fra Danmark, da det viste seg at det var mer hensiktsmessig å ha færre antall deltakere. Det gir nemlig størst utbytte å bruke tiden på å følge opp hvert enkelt individ.

KARTLEGGING AV INTERESSERTE KVINNER

De interesserte ble kartlagt av Nasreen Begum før aktuelle deltakere ble valgt ut til programmet. Det var ønskelig med deltakelse fra kvinner med blant annet ulik etnisk bakgrunn, høy motivasjon, god språkforståelse, engasjement for frivillighet og stort nettverk.

METODE FOR GJENNOMFØRING

FORESPØRSEL TIL TJENESTEOMRÅDER

Det er en kjent problemstilling at kommuners ulike tjenesteområder bærer preg av å være siloer. Ellen Steen-Hansen valgte å starte med å sondere muligheten for et samarbeid med egen etat og bydel, rundt området ICDP og helsestasjon på Hellerud videregående skole, hvor hun tok utgangspunkt i eget internt nettverk for så å etablere relevant nettverk i bydelen. Det avtegnet seg raskt et bilde, som viste nødvendigheten av systematisk å etablere kontakt med leder av de ulike aktuelle tjenesteområdene i bydel Alna. Målet var å sondere mulighet for et samarbeid rundt utvikling av de respektive modulene i grunnutdanningen. Alle lederne viste seg å være positive og bidro til etablering av kontakt med aktuelle forelesere for de ulike modulene.

FORMØTER MED FORELESERE

I forkant av hver modul, ble det avholdt formøter med foreleserne, så de skulle få informasjon om Bydelsmødrenes arbeid og sikre *felles eierskap* til innholdet i den enkelte modul. I formøtene ble det redegjort for hvilke behov og utfordringer bydelsmødrene på grunnutdanningen hadde. Sammen ble man enige om hvordan foreleser kunne bidra med informasjon og veiledning. Bydelen stilte med opp til fire forelesere på enkelte av modulene.

Gjennom formøtene var det også ønskelig å danne et godt grunnlag for brobygging og fremtidig nettverk mellom Bydelsmødrene og bydelens ulike tjenesteområder. Denne fremgangsmåten har vist seg å være viktig for etablering av kontakt på tvers av bydelens tjenesteområder.

GRUNNUTDANNELSE

Grunnutdannelsen hadde oppstart 23. mai 2016 og ble avsluttet 12. desember 2016 med overrekkelse av diplom på rådhuset fra Ordfører Marianne Borgen og Byråd Inga Marte Thorkildsen.

18 kvinner fikk plass på Bydelsmødrenes grunnutdanning etter å ha blitt kartlagt av prosjektleder. Deltakerne hadde bakgrunn fra 11 ulike land; Afghanistan, Bosnia, Eritrea, India, Kroatia, Kurdistan, Marokko, Pakistan, Tyrkia, Somalia og Sudan.

Alle de 18 kvinnene satt selv på store nettverk, hvor de var i stand til jevnlig å videreformidle informasjon som de fikk gjennom utdannelsen. Som ferdig Bydelsmor, kunne de etter hvert også drive oppsøkende arbeid.

Grunnutdannelsen⁴ inneholdt totalt 16 moduler og ble tilpasset minoritetene i bydelen i samarbeid med ulike enheter i Bydel Alna og Helseetatens Ressurssenter for Migrasjonshelse.

Grunnutdannelsen besto av moduler rundt

- Bydelens arbeid i relasjon til barn, ungdom, skole, helse, familie og samfunn.
- Bydelsmødrenes metoder for gode samtaler, hvordan ta vare på seg selv og oppsøkende arbeid.

Modul 1

Første modul for bydelsmødre ble holdt den 23. mai av Mette Smedstad fra Selvhjelp Norge. Modulen var en innføring i bydelsmødrenes visjon, mål og arbeid. Her fikk bydelsmødrene en systematisk oversikt over deres rolle i samfunnet og hva deres plikter og rettigheter vil være i rollen som bydelsmor. De ble informert om retningslinjene for deltakelse, der temaer som oppmøte, fravær, lytte til andre, vente på tur, pauser m.m. ble nevnt.

Modul 2

Andre modul ble holdt den 19. Mai. Tema for modul 2 var barns utvikling og oppdragelse, med særlig vekt på språkstimulering. Modulen ble holdt av Siv Iren

⁴ Vedlegg Grunnutdannelsen

Wiik og Kathrine Fjeldhus som er språkpedagoger ved Fagsenter for barn og unge i bydel Alna.

Modul 3

Tema for modul 3 var barns hverdag. Her informerte forelesere om betydningen av foreldresamarbeid i barnehage og skole, og hvilken rolle foreldre har i samarbeidet. Her stilte forelesere fra både skole og barnehage; sosiallærer 1-3. trinn Anne-Marie Brynildsen og sosiallærer mellomtrinnet Elin Aarseth. Alna Barnehageenhet, Leder fag og kvalitetsutvikling Monica R Joteig og fagleder i barnehage på Furuset Alona K Laski.

Modul 4

Tema for modulen var ungdom. Her ble det lagt særlig vekt på den fysiske og psykiske utviklingen ungdommer går gjennom. Informasjon om skolehelsetjenesten og metoder for å snakke med ungdommen om vanskelige temaer, var viktige undertemaer i denne modulen. Sahra Jaber, fagleder for ungdom på Furuset bibliotek, psykolog Julie Gran og helsesøster Marianne Gjesti fra Hellerud vgs. og Inger Bergmann-Paulsen fra Helsestasjon for ungdom stilte som forelesere.

Modul 5

«Kvinnen» var tema for modul 5. Svangerskapsomsorg, prevensjon og menopause var blant undertemaene i modulen. Her tok forelesere for seg viktigheten av å ivareta sin helse under svangerskap, familieplanlegging og overgangsalder. I modulen bidro Helseetaten, Ressurssenter for migrasjonshelse: Heidi Olsen og helsesøster Ellen Gundersen. Bydel Alna, Helsestasjon og skolehelsetjeneste, Haugerud helsestasjon ved jordmor Ingebjørg Haugen Coward.

Modul 6

Denne modulen var en av Bydelmødres interne moduler, og kalles Bydelismødres metoder. Her lærte de om bydelismødrenes ulike roller, herunder rollen som samtalepartner, og brobygger. Formålet med bydelismødrenes interne moduler er at bydelismødrene skal lære gode metoder for samtale,

dialog og brobygging i ulike situasjoner. Veileder Mette Smestad fra Selvhjelp Norge og Ellen Steen-Hansen fra Helseetaten var ansvarlig for gjennomføringen av denne modulen.

Modul 7

Modul 7 var også en av Bydelismødres metoder og ble holdt av Mette Smedstad fra Selvhjelp Norge. Gjennom kurset ble bydelismødrene informert om hva som fremmer god helse, og fikk en forståelse for hva selvhjelp er.

Modul 8

Denne modulen omhandlet fysisk helse, og forebygging av livsstilssykdommer som resultat av inaktivitet og dårlig kosthold. Foreleserne var fra Enhet for egenmestring og rehabilitering i Bydel Alna, Faiza Siddiqui, og Aud Marit Eriksen fra Ressurssenter for migrasjonshelse.

Modul 9

Tema for modul 9 var psykisk helse. Modulen tok for seg hvordan psykisk uhelse påvirker hverdagen, symptomene for depresjon, hvordan man kan oppsøke hjelp og hvordan man selv kan ivareta egen psykisk helse. Fagkonsulent fra Bydel Alna, Lisbeth Espeland og miljøterapeut Ylva Maagerø-Bangstad var forelesere.

Modul 10

Modul 10 skulle være en innføring i NAV's kjerneoppgaver. Her skulle bydelsmødrene bli kjent med nav.no og bruken av «din side». Adgang til å klage på vedtak var også undertema i modulen. Her lærte bydelsmødrene om oppbygging av et vedtak fra Nav, og hvordan man ev. kan klage. Seksjonsleder fra NAV Alna, Elin Johansen var foreleser i modulen.

Modul 11

Denne modulen omhandlet det norske samfunnet, særlig maktfordelingen mellom Stortinget, bystyret og bydelsutvalg, samt deres ansvarsområder. Det ble særlig lagt vekt på Bydelsutvalgets arbeidsområder og hvordan innbyggerne kan bidra og påvirke inn i Bydelsutvalgets arbeid. Bydelsutvalg Alna ved nestleder Monique Nyberget Hiller og leder av Alna Helse og Sosialkomité Lena Sæterli bidro til modulen.

Modul 12

Tema for modul 12 var Bydelsmødres metoder, og var en rask gjennomgang av temaer som hadde blitt gjennomgått hittil i grunnutdannelsen. I modulen la veileder hovedvekt på hvordan man skal passe på seg selv, ivareta egen helse, og balansere familielivet med jobb, utdanning m.m. Mette Smestad fra Selvhjelp Norge var veileder for bydelsmødrene i denne modulen.

Modul 13

Modul 13 omhandlet familielivet, og tok for seg rollen man har som en mor eller far. Her fikk de vite om ICDP-kurs, hvordan de kan melde seg på dette kurset, og om viktigheten av foreldreveiledning. Foreleser fokuserte på hvordan en mor eller far kan skape en god relasjon til barnet sitt, og gode metoder for dialog og kommunikasjon. Anne Haga fra fagsenter for barn og unge og ICDP koordinator, var foreleser sammen med PMTO Rådgiver Dennis Jagestad.

Modul 14

Denne modulen omhandlet også familielivet, med fokus på vold i nære relasjoner. Her tok foreleser for seg hvordan vold påvirker barnet når han/hun er voldsutsatt eller bevitner vold i hjemmet. Mulighetene for hvordan og hvor man kan oppsøke hjelp dersom man opplever vold i nære relasjoner, ble diskutert i plenum med foreleser. Maria Fulger, avdelingsleder i Barneverntjenesten i Alna med fagkonsulent, Arnhild Myklebust, var forelesere i modulen. Bydelsmødrene fikk også en hjemmeoppgave hvor de skulle snakke med tre kvinner ved bruk av Bydelsmødres metoder.

Modul 15

Den siste av Bydelsmødres metoder skulle i utgangspunktet bli holdt av Mette Smedstad i Selvhjelp Norge, men ble gjennomført av Nasreen Begum grunnet sykdom. Her var det en gjennomgang av hjemmeoppgaven, hvor bydelsmødrene fortalte om hvordan de gikk frem, hva var vanskelig og hva trenger de mer trening i. Avslutningsvis ble alle metodene for Bydelsmødre repetert i plenum.

Modul 16

Den siste av modulen ble avholdt 5. desember og var en gjennomgang av den kunnskapen bydelsmødrene hadde tilegnet seg. Bydelsmødrene jobbet med å se på hva de hadde fått ut av utdannelsen og hva den hadde betydd for egen utvikling. Ellen Steen-Hansen tilrettela selve modulen og Nasreen Begum var veileder i denne modulen, da Mette Smedstad var syk.

DIPLOMUTDELING TIL BYDELSMØDRENE

Avslutning for grunnutdannelsen for Bydelsmødre ble avholdt på rådhuset. Ordfører Marianne Borgen og Byråd Inga Marte Thorkildsen sto for overrekkelse av Bydelsmødrenes diplom og blomster. Det var også invitert noen spesielle gjester, blant annet deltok Bydelsdirektør Tore Olsen Pran, Bydelsutvalg Alna ved nestleder Monique Nyberget Hiller, og Chefskonsulent Mai-Britt Haugaard Jeppesen fra Bydelsmødre Danmark. Etter diplomutdelingen ble alle invitert til felles avslutningsmiddag på en restaurant i Oslo sentrum.

RESULTATER OG UTFORDRINGER

Bydelsmødre, er som nevnt tidligere, et ferdig etablert og vellykket konsept i både Tyskland og Danmark, men var et innovasjonsprosjekt i Norge. Som et innovasjonsprosjekt, har tiltaket møtt på en del utfordringer i starten. Disse utfordringene gjorde hverdagen både vanskeligere og mer interessant.

Bydelsmødre har vært innovasjonsprosjekt med tre viktige innfallsvinkler:

- Etablere samskaping med minoritetskvinner
- Etablere samskaping med ulike tjenesteområder og andre viktige aktører
- Bygge bro og nettverk mellom Bydelsmødrene, minoritetskvinner og ulike tjenesteområder samt andre viktige aktører.

1. Etablere samskaping med minoritetskvinner

Fordelen med å starte i bydel Alna var at prosjektleder var lommekjent med området og kvinnene hadde tillit til prosjektleder. Denne tilliten hadde var bygget opp gjennom 20 år, med mye nettverksbygging og frivillig arbeid. Koordineringen av arbeidet med å rekruttere, velge ut og følge opp kvinner på grunnutdanningen, var et naturlig ansvarsområde for Nasreen Begum. Det krever mye tid og samspill fra Nasreen sin side. Av de 19 som startet, har en flyttet fra Norge – 18 har fullført grunnutdannelsen. Nasreen har etablert en egen gruppe på Viber, som benyttes aktivt både av henne selv og kvinnene i mellom.

2. Etablere samskaping med ulike tjenesteområder

Nasreen Begum trengte en samarbeidspartner som kunne:

- Bidra i utforming av en grunnutdanning for Bydelsmødre på Alna med utgangspunkt i det danske konseptet. I dette lå også utvikling av forståelse av hvordan konseptet er bygget opp og forståelse av innholdet i utdannelsen. Dette har vært et utfordrende arbeid med tanke på tidsaspektet for å få prosjektet til å stemme overens med det danske konseptet. Samtidig var det viktig at man satte i gang grunnutdannelsen fortest mulig for å kunne fullføre den i løpet av et år.

- Være fasilitator for å etablere samspill mellom den frivillige organisasjonen Bydelsmødre og de ulike tjenesteområdene i bydelen. Helseetaten har ikke utprøvd denne form for samspill tidligere. I tillegg til at samspillformen var ny for Nasreen Begum og Ellen Steen-Hansen, var det utfordrende å etablere et samspill på tvers av tjenesteområder i første omgang i bydelen, og senere i Oslo kommune.
- stå for skriftlig dokumentasjon rundt rapportering, søknader, dialog med ulike aktører osv.

Ellen har dekket punkt 2 inkl. underpunkter. Det har vært utfordrende og arbeidskrevende å bygge utdannelsen parallelt med at den ble gjennomført. Under gjennomføringen lå vi sjelden mer enn 2-3 moduler foran i planleggingen. Det var krevende å starte utdannelsen uten å vite om alle tjenesteområder var interessert i å bidra. Reserveplanen var å hyre inn eksterne fagfolk utenfor bydelen, som kunne gjennomføre enkeltmoduler, dersom prosjektet ikke fikk innpass via bydelens tjenesteapparat.

3. Bygge bro og nettverk mellom Bydelsmødrene og ulike tjenesteområder samt andre viktige aktører.

Når foreleserne ble kjent med Bydelsmødrene, så skjedde det man hadde håpet. Det er et gjensidig ønske om mer kontakt. Mange av foreleserne sa i etterkant at de satte stor pris på å få komme og mange uttrykte at de gjerne skulle hatt mer tid og at de gjerne ville komme tilbake og gi mer informasjon.

Helsesøstre og psykolog fra Hellerud vgs sa det på denne måten:

«Vi er takknemlige for å ha blitt invitert inn til å møte denne flotte gruppen med kvinner. Denne kvelden var det vi som skulle snakke om våre erfaringer med å snakke med ungdom, men

kvelden forløp mer som en diskusjonsarena hvor de aller fleste deltok aktivt. Vi ble utfordret med gode spørsmål og problemstillinger, noe som skapte en god- og interessant flyt.

Vi håper- og tror at vi kan holde kontakten med bydelsmødrene, og at vi kan brukes som ressurser for hverandre. Vi ser for oss at de kan være en viktig

ressurs for oss blant annet mht å hjelpe oss med kulturelle problemstillinger og øke vår kultursensitive kunnskap.»

Prosjektet har oppnådd alle målene som ble satt for 2016 og Bydelsmødrene har utviklet seg langt raskere enn forventet. Deltakelsen på informasjonsmøtene som ble holdt i forkant av grunnutdannelsen, viser også hvor stor interesse det var blant kvinnene for å være en del av prosjektet.

Hensikten med dette prosjektet var å utdanne kvinner slik at de gjennom sitt frivillige engasjement og ressurser kunne hjelpe andre kvinner. Dette formålet anses som oppnådd da bydelsmødrene allerede er i gang med å se på ulike former for etterutdanninger.

SELVGÅENDE BYDELSMØDRE

Det er tilsammen 18 ferdigutdannede bydelsmødre der alle med unntak av få, har valgt å videreføre kompetansen til andre kvinner gjennom ulike tiltak. Samtaler er kjernen i Bydelsmødres metodearbeid. Samtaler mellom bydelsmødrene både i forkant og undervis i grunnutdanningen, har hjulpet de ferdigutdannede bydelsmødrene med å se ting i et større perspektiv. De snakker om felles intensjoner og mål, og føler seg mye mer trygge på seg selv og sin kompetanse. De har god oversikt over de ulike tilbudene og tjenestene i bydelen og kan hjelpe andre blant annet ved å henvise dem til ulike instanser. Et eksempel på det er en kvinne som hadde blødninger under graviditeten, men turte ikke å oppsøke hjelp da hun var redd for høye kostnader på helsestasjonen. En bydelsmor som fikk høre om dette, informerte henne om at svangerskapskontrollene er gratis- og gjennom denne enkle informasjonen unngikk hun mulig spontanabort.

AKTIVITETER I REGI AV BYDELSMØDRENE

- Snakke med kvinner, slik de alltid har gjort. Samtidig har de nå mer kompetanse og forståelse rundt hva som skjer i bydelen og ulike tjenester.
- Bidrar som frivillige på ulike tilstelninger i Bydel Alna
- Bydelsmødrene sitter på biblioteket hver onsdag, så kvinner som har behov for det kan komme og snakke med Bydelsmødrene.
- Treningsgruppe for kvinner på Furuset – 45 deltagere

- Treningsgruppe for kvinner – ny gruppe vil starte på Teisen
- Treningsgruppe på Lindeberg
- Gruppe med kvinner og barn på Ellingsrud som gjør ulike aktiviteter sammen – bydelen bidrar med lokaler
- Bakegruppe for barn på Lindeberg
- En bydelsmor er fra før leder av en gruppe for somaliske kvinner
- En bydelsmor tar utdanning som ICDP-veileder har, som del av utdannelsen, starte en ICDP-gruppe med deltagere som har bakgrunn fra Somalia. Dette gjøres sammen med en ansatt fra Områdeløft Lindeberg, som også går på veilederutdannelsen.
- Samlinger for eldre på Furuset Bibliotek og aktivitetshus – under planlegging
- Samling for minoritetskvinner på Haugerud – har startet
- Samling for eldre på Haugerud – under planlegging
- Oppstart av «Stolte Jenter» på Haugerud
- Møteplass for isolerte hjemmевærende kvinner
- Samskaping mellom Områdeløft haugerud og bydel Alna. Det er et felles mål om at minoritetskvinner og minoritetsjenter skal ha aktiv deltagelse i frivillighet i lokalsamfunnet om den nye satsingen for 10 år.

SAMARBEID I BYDELEN

De fleste av aktivitetene foregår i samarbeid med bydelen. I tillegg til at de har sittet i styringsgruppe, er det et ønske fra Områdeløft Lindeberg og Områdeløft

Haugerud om et tettere samarbeid med Bydelsmødre. Jordmødre på Haugerud

helsestasjon ønsker Bydelsmødre som samarbeidspartnere på videreføring av et prosjekt rundt gratis prevensjon.

Områdeløft Haugerud har en bydelsmor fra Haugerud som etter oppfordring fra bydelen, sitter i styringsgruppen for områdeløftet. Hun trekker med seg flere bydelsmødre for å gjennomføre ulike aktiviteter.

Bydelsmødrene har også blitt invitert til å informere på fagmøter innenfor flere tjenesteområder i bydelen. Foreløpig har de bare hatt anledning til å delta på et fagmøte med 25 helsesøstre.

SAMARBEID MED ANDRE AKTØRER

Det er også en del andre aktører som ønsker samarbeid i forbindelse med grunnutdanning samt videreføring av prosjektet. Bydelsmødrene har blitt bedt om å delta i prosjektgruppe til prosjekt Sunn Start- "Informasjon og veiledning i psykisk helse; et undervisningsmaterieill tilpasset personer med innvandrere- og flyktningebakgrunn i Norge".

Redd Barna har også ytret klart ønske om å komme inn Grunnutdannelsen og snakke om: Barns rettigheter; barnekonvensjonen – hva betyr dette i praksis.

Sosialombudet mener de også burde ha hatt en plass i grunnutdannelsen.

Teamleder, kommunale helse- og omsorgstjenester skriver følgende: *"Vi ser frem til et godt samarbeid med bydelsmødrene og vil gjerne holdes oppdatert i utviklingen av dette tjenestetilbudet i forbindelse med at dette nå skal ut til andre bydeler. Slik vi forstår innvandremiljøene vil denne type ressurspersoner være av stor betydning for å spre informasjon til denne gruppen. Viktig at godt frivillighetsarbeid settes i et godt, forutsigbart og langsiktig system"*.

Sanitetsforeningen ønsker møte for å snakke om hvordan man kan samarbeide. Landsforbundet mot stoffmisbruk og Diabetsforbundet ønsker et samarbeid i ulike sammenhenger. HomeStart vil invitere Bydelsmødre til å gå kurs og bidra som frivillige i familier som trenger hjelp.

Vi opplever nå såpass mye interesse og fokus på Bydelsmødres arbeid at bydelsmødrene på enkelte områder trenger mer skjerming enn oppmerksomhet. Det har også blitt vist interesse fra forskning som gjøres rundt Groruddalsatsningen.

INNLEGG PÅ KONFERANSER OG MØTER

- *Husbanken – frokostmøte Bosetting av flyktninger, 08.03.16*
- *Frivillighetssentralen, Grorud
Kreftstasjon – Innlegg om Bydelsmødre og
Nasreens metode, 25.05.16*
- *Fremtidens kommuner, Arendal, 09.-
10.06.16*
- *Bitopisk frokost, Områdeløft Lindeberg,
22.10.16*
- *Voksenåsen - Nordisk samarbeid innenfor
samfunnsinnovasjon, integrering og nye
finansieringsmodeller, 29.11.16*
- *Ti år klokere. Avslutningskonferansen for
Groruddalssatsingen 2007 -2016, 08.12.16.*

ARTIKLER OM BYDELSMØDRE

- *Akers avis – Samler Bydelens mødre, 20.01.16*
- *Akers avis – Kvinnekampen, 14.5.16*
- *Akers avis – <http://groruddalen.no/nyheter/n-million-til-bydelsmodrene/19.16203>, En million til Bydelsmødrene,30.09.16*
- *Kvinneguiden - artikkel om Bydelsmødrene på Klikk.no, 01.11.16*
- *Magasin - Glimt fra Groruddalssatsingen, Nasreens metode på s. 169, 8.12.16*

VEIEN VIDERE

Alt det overfor nevnte er et resultat av et integreringstiltak, som har vist seg å være sjeldent vellykket med tanke på hvor kort tid det har gått. Det er med andre ord et godt fotfeste i bydelen og et nytt prosjekt vil ha et helt annet utgangspunkt og enda bedre forutsetninger for et vellykket prosjekt i 2017.

Arbeidet i 2017 vil ha to hovedområder:

- 1 Videreutvikle arbeidet med Bydelsmødre i bydel Alna
- 2 Tilpasse og videreutvikle grunnutdannelsen for etablering av Bydelsmødre-grupper i bydel Grorud og bydel Stovner.

Bydelsmødrene på Alna går opp veien for seg selv og de som kommer etter i andre bydeler. Det vil ha høy prioritet i året som kommer. Det handler om å støtte den enkelte bydelsmor i de aktivitetene hun har lyst til å drive/delta i, bygge videre på det gode samholdet som er etablert bydelsmødrene seg imellom og bygge videre på de gode samarbeidsinitiativene som er kommet fra bydelens tjenesteområder og andre aktører.

VIDEREUTVIKLE ARBEIDET MED BYDELSMØDRE I BYDEL ALNA

Så fremt det gjelder overføringsverdien av prosjektet for de 18 deltakerne sitter de selv på store nettverk, hvor de kan videreformidle informasjon som de fikk gjennom utdannelsen.

Bydel Alna har ytret et ønske om videre samarbeid med Bydelsmødre. Dette gjelder både ledere til de ulike tjenesteområdene samt flere fagfolk i bydel Alna. Flere av disse fagfolkene har også bidratt i grunnutdanningen og ønsker å fortsette å bidra gjennom informasjon til bydelsmødrene. Dette er også en gyllen mulighet for bydelens fagfolk å bli kjent med og få en bredere forståelse av ulike kulturer som er representert gjennom bydelsmødrene.
et

Det foreligger også et håp om at Oslo kommune vil prioritere bydelsmødrene for videreutdanning som ICDP- veiledere. Noen av bydelsmødrene går på ICDP-kurs i dag, og ønsker å videreutdanne seg til å bli ICDP-veiledere.

Selvhjelp Norge i Oslo, Akershus og Østfold er samarbeidspartnere og viktige aktører for videreutdanningen av bydelsmødre i bydelen. Kursing i oppstart av selvorganisert selvhjelpsgruppe er en av de mange etterutdanningene som er aktuelle for bydelsmødrene i bydel Alna i 2017.

Ressursenter for migrasjonshelse vil kunne gi fordypning innenfor ulike områder innen kvinnehelse. Flere av foreleserne har sagt at de gjerne kommer tilbake for å gi mer informasjon. Det gir mulighet for å lage fordypningskurs innen ulike tema, hvis man skulle ønske det på noe tidspunkt.

TILPASSE OG VIDEREUTVIKLE GRUNNUTDANNELSEN FOR ETABLERING AV BYDELSMØDRE-GRUPPER I BYDEL GRORUD OG BYDEL STOVNER

I november 2016 ble det avholdt et informasjonsmøte for 25 ledere og fagfolk fra ulike tjenesteområder i bydel Grorud. Her sonderte man muligheten for oppstart av Bydelsmødre-gruppe i Bydel Grorud i 2017. Møtedeltagerne var positive og direktørteamet Bydel Grorud besluttet å ta opp Bydelsmødre som eget punkt på direktørmøtet. Formålet med møtet var å sikre en forankring av samarbeidet med Bydelsmødre, på tvers av tjenesteområder. De ønsker også å vurdere muligheten til å løfte samarbeidet opp et høyere nivå – for å se samarbeidet i lys av Groruddalssatsingen. Det passer fint, siden Bydelsmødre har som mål å være etablert i 3 av 4 bydeler i Groruddalen i løpet av 2017.

INTERESSE FRA ANDRE BYDELER

Det er stor pågang fra andre bydeler som ønsker å vurdere muligheten for å bidra til å starte Bydelsmødre-grupper i sine bydeler. Vestre Aker, Gamle Oslo og Grunerløkka er blant de bydelene som har vist interesse for dette.

Frivilligsentralene i Bydel Østensjø, Nordstrand og Søndre Nordstrand har også vist interesse, og har bedt om et felles informasjonsmøte i 2017.

Bydelsmødre er opptatt av å sikre kvalitet i arbeidet og har derfor begrenset utviklingen av prosjektet i øvrige bydeler utenfor Groruddalen til å kun omfatte informasjonsmøter. Formålet med disse møtene er å gi informasjon om Bydelsmødre og hvordan Bydelsmødre samhandler med tjenesteapparatet i bydelene.

Grunnutdanning Bydelsmødre i bydel Alna - 2016

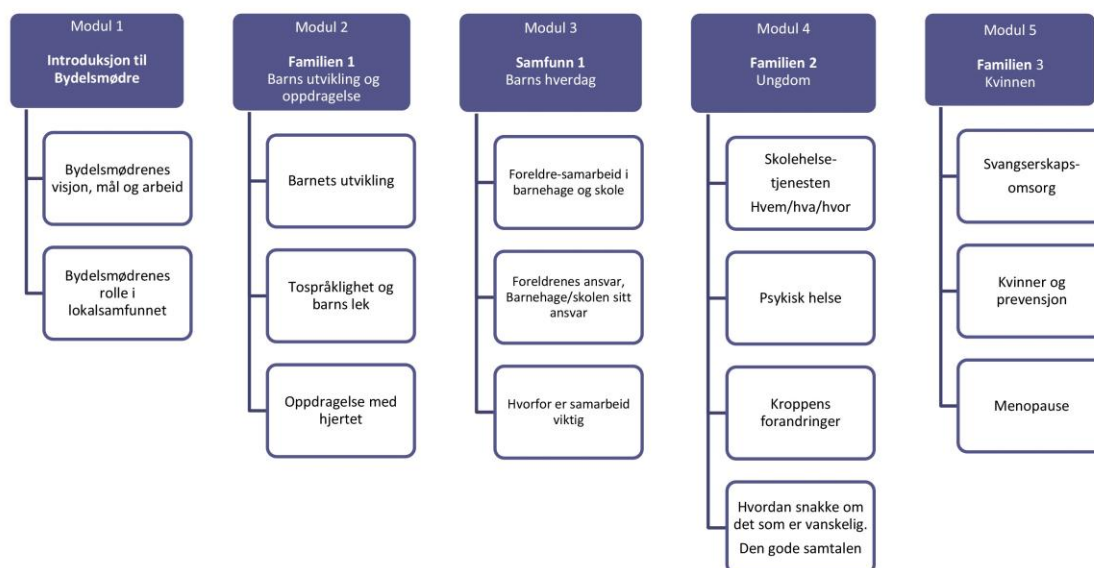
- Utviklet i et samarbeid mellom Bydelsmødrene og Oslo kommune

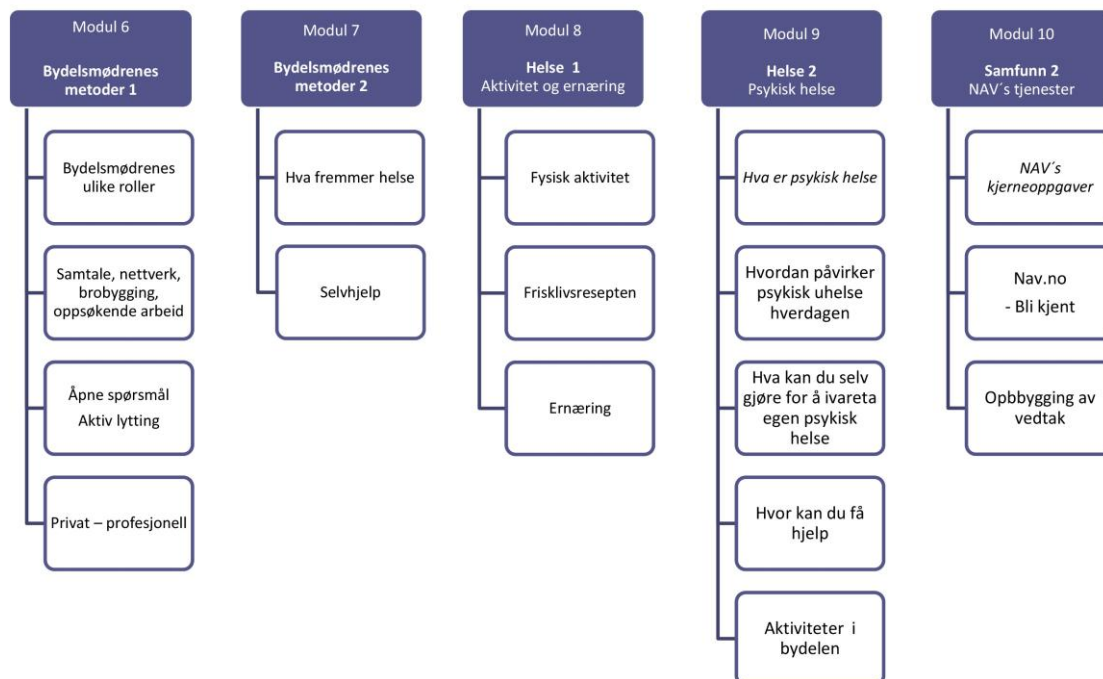
Bydelsmødrenes Grunnutdanningen har to hovedformål. Det ene er å gi Bydelsmødrene kunnskap om Bydelsmødrenes egne metoder og deres ulike roller. Det andre hovedformålet er å gi innsikt i Bydelens arbeid i relasjon til familie, helse og samfunn. I grunnutdanningen legger vi samtidig til rette for å bygge nettverk mellom Bydelsmødrene og ulike enheter i Bydel Alna samt andre aktører.

Vår og Høst 2016

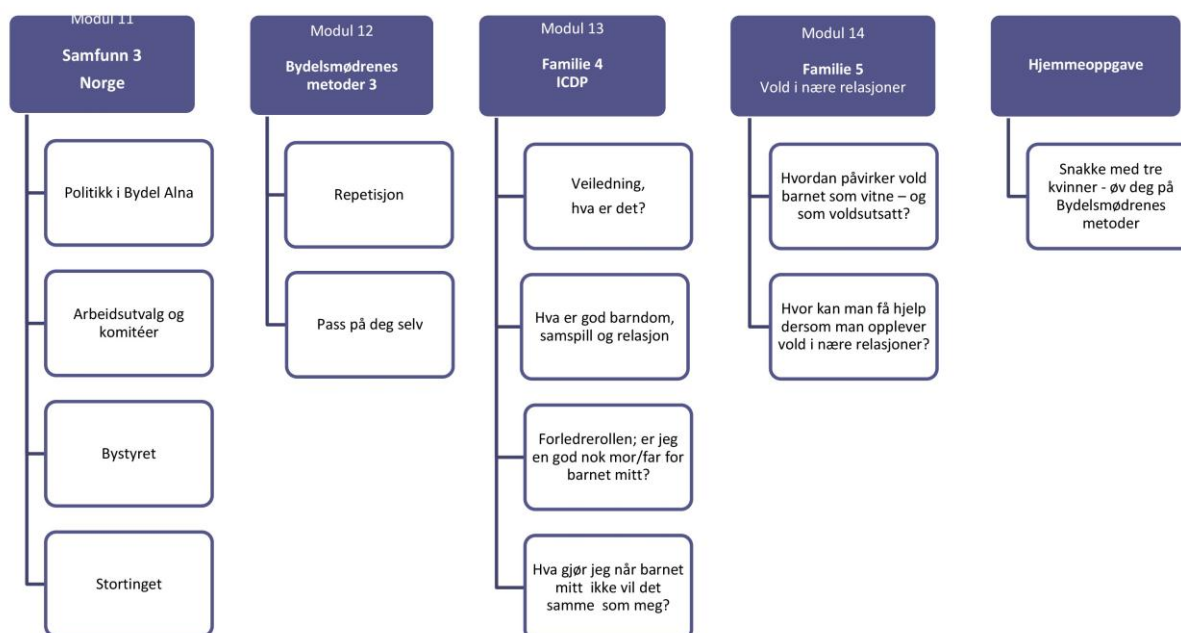

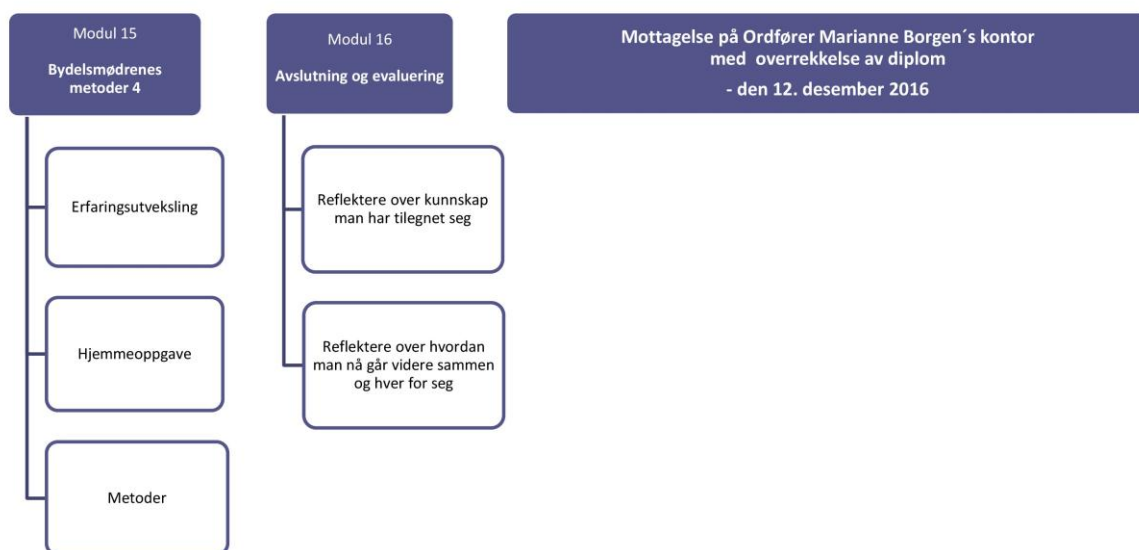
Program og praktisk informasjon

Program og praktisk informasjon

Program og praktisk informasjon

Modul 1	Modul 2	Modul 3	Modul 4	Modul 5
•Veileder: Selvhjelp Norge ved Mette Smedstad •Tid: 23.5.16	•Forelesere: Bydel Alna, Fagsenter for Barn og unge ved språkpedagog Siv Iren Wiik og Kathrine Fjeldhus •Tid: 30. mai 2016	•Forelesere: Gran skole ved sosiallærer 1- -3. trinn Anne-Marie Brynildsen og sosiallærer mellomtrinnet Elin Aarseth. Alna Barnehageenhet, Leder fag og kvalitetsutvikling Monica R Joteig og fagleder i barnehage på Furuset Alona K Laski •Tid: 19. 09.16	•Forelesere: Bydel Alna fagleder ungdom på Furuset bibliotek og aktivitetshus: Sahra Jaber •Helsestasjon og skolehelsetjeneste, Hellerud vgs ved Psykolog Julie Gran Johansen, helsesøster Marianne Gjesti og helsesøster Inger Bergmann-Paulsen. Inger er også på Helsestasjon for ungdom •Tid: 29. august 2016	•Forelesere: Helseetaten, Ressursenter for migrasjonshelse: Heidi Olsen og helsesøster Ellen Gundersen. Bydel Alna, Helsestasjon og skolehelsetjeneste, Haugerud helsestasjon ved jordmor Ingebjørg Haugen Coward •Tid: 5.09.16

Modul 6	Modul 7	Modul 8	Modul 9	Modul 10
• Veileder Selvhjelp Norge ved Mette Smedstad og Helseetaten, seksjon for psykisk helse ved Ellen Steen-Hansen • Tid: 13. september	• Foreleser: Veileder Selvhjelp Norge ved Mette Smedstad • Tid: 25. august	• Forelesere: Bydel Alna, Enhet for Egenmestring og rehabilitering v/ Frisklivsveileder Faiza Siddiqui • Ressurssenter for Migrasjonshelse ved Aud Marit Eriksen • Tid: 26. september	• Foreleser: Bydel Alna, Enhet for Egenmestring og rehabilitering ved fagkonsulent Anne Lisbet Espeland og miljøterapeut Ylva Maagerø-Bangstad • Tid: 10. oktober	• Foreleser: Bydel Alna, NAV ved seksjonsleder Elin Johansen • Tid: 17. oktober

Program og praktisk informasjon

Modul 11	Modul 12	Modul 13	Modul 14	Modul 15
• Forelesere: Bydelsutvalg Alna ved nestleder Monique Nyberget Hiller og leder av Alna Helse og Sosialkomité Lena Sæterli • Tid: 24. oktober	• Veileder: Selvhjelp Norge ved Mette Smedstad • Tid: 31. oktober	• Foreleser: Bydel Alna, Fagsenter for barn og unge ved Trener og ICDP koordinator Anne Haga og PMTO Rådgiver Dennis Jagestad • Tid: 7. nov.	• Forelesere: Bydel Alna, Barnevern-tjenesten ved avd.leder Mariam Fulger og fagkonsulent Arnhild Myklebust • Tid: 14. nov.	• Veileder: Selvhjelp Norge ved Mette Smedstad • Tid: 21.nov.

Modul 16	Mottagelse på Ordfører Marianne Borgen's kontor og utdeling av Bydelsmødrenes dilpom for grunnutdannelsen
• Veileder: Selvhjelp Norge ved Mette Smedstad • Tid: 5. desember	• Ordfører Marianne Borgen og Byråd Inga Marte Thorkildsen • Sted: Ordførerens kontor • Tid: 12. desember

Koordinator under Grunnutdannelsen: Bydelsmødrene ved Nasreen Begum

Sted: Furuset Bibliotek og Aktivitetshus

Ressursgruppe for etablering av Grunnutdannelsen

Bydelsmødrene ved Nasreen Begum, Selvhjelp Norge ved Mette Smedstad og Helseetaten ved Ellen Steen-Hansen